

Aan Provinciale Staten
Statencommissie MME

Datum : 3 juli 2012
Uw kenmerk : 2012MME93
Ons kenmerk : 80B19F6
Contactpersoon : G. Knegtel / G. van
Kempen
E-mail : gijs.knegtel
@provincie-utrecht.nl
Doorkiesnr. : 3531/3469
Bijlage(n) : 1 bijlage ligt ter
inzage op 17.70

Onderwerp: dienstregelingwijziging openbaar vervoer per 9 december 2012

Voorgestelde behandeling: ter kennisname

Aan Provinciale Staten,

Inleiding

Elk jaar in december vinden geplande dienstregelingwijzigingen plaats. Dit loopt gelijk aan het tijdstip van wijzigingen in de NS-dienstregeling. Op dit tijdstip worden mutaties in de dienstregeling aangebracht op basis van wensen, behoeften en klachten van reizigers, gemeenten en instanties alsmede op basis van diverse maatschappelijke en/of ruimtelijke ontwikkelingen.

Essentie / samenvatting:

In december 2008 is de nieuwe ov-concessie ingegaan. Elk jaar is het mogelijk om onderhoud te plegen aan de dienstregeling binnen de mogelijkheden van het bestek. In onderliggend stuk worden de door Connexxion voorgestelde wijzigingen per 9 december 2012 voorgelegd.

De belangrijkste wijzigingen zijn:

- op diverse lijnen worden routes aangepast: stadsdienstlijn 1 in Amersfoort, lijn 76 in Bunschoten, lijn 80, 81 en 83 in Woudenberg, lijn 81 in Elst, lijnen 128 en 180 in Utrecht en de lijnen 126 en 141 in Mijdrecht;
- bediening Meander Medisch Centrum (nieuwe ziekenhuis) in Amersfoort per december 2013. Uit analyse blijkt dat de huidige lijnvoering prima is;
- op spitslijnen 276, 296 en 299 worden aanzienlijk extra ritten tussen Amersfoort/Leusden en Utrecht De Uithof ingelegd voor forenzen, zowel in de spits- als dalperiode;
- de scholierenlijnen 684 en 685 worden opgeheven vanwege de opening van het station Hoevelaken NS per half december 2012;
- op lijn 81 tussen Driebergen NS – Zeist wordt de frequentie in de spits verlaagd van een halfuurdienst naar een uurdienst;
- lijn 106 zal na een maandenlange alternatieve route weer de normale route gaan rijden maar dan met kleinere bussen;
- de proef van een jaar om met lijn 126 station Abcoude te bedienen wordt beëindigd en niet omgezet in een structurele route;

Per saldo wordt met het vervoerplan 2013 circa 1% bespaard (€266.000,- pp. 2012) ten opzichte van de huidige situatie; deze besparing bestaat voor circa 90% uit het verminderen van rijtijd. Circa 10% betreft aanpassingen aan het lijnennet. Dit betekent echter geen verslechtering van het ov-product (zie ook onder kopje “financiën”).

Voorgeschiedenis:

De nieuwe concessie heeft veel verbeteringen gebracht. Zo wordt er o.a. 20% meer productie geboden. Enkele zaken behoeven echter verbetering en bijstelling. Hierbij is voor 2013 als uitgangspunt gehanteerd om met het bestaande BDU-budget de diverse voorstellen te financieren. Connexxion heeft dit in overleg met ons opgepakt en is met voorstellen gekomen voor dienstregelingwijzigingen per 9 december 2012.

Argumenten / voorstel dienstregelingwijziging

1. Onderhoud dienstregeling:

De dienstregeling heeft jaarlijks bijstellingen nodig, het zogenaamde ‘onderhoud’, waarbij enkele lijnen / ritten worden bijgesteld vanwege o.a. wensen en klachten.

2. Inspelen op actuele ontwikkelingen:

Op basis van wensen en klachten van reizigers en gemeenten alsmede voorstellen van Connexxion en ontwikkelingen in het vervoergebied worden jaarlijks aanpassingen voorgesteld. Op basis van ontwikkeling van aantallen reizigers doet Connexxion voorstellen om uit te breiden daar waar reizigerspotentie en/of reizigersgroei zit. Connexxion heeft in 2011 t.o.v. 2010 5% reizigersafname gerealiseerd. Ten opzichte van 2009 is dit 1% reizigersafname. Met name de slechte zomermaanden en november en december 2010 vielen tegen en veroorzaken voor een belangrijk deel de afname. De stadslijnen in Amersfoort groeien nog steeds (+1%). De streeklijnen in Oost en west zijn teruggevallen naar net onder het niveau van 2009. Deze neerwaartse trend is deels te verklaren vanwege de economische situatie. De trend is ook landelijke waarneembaar. Dit is ook te zien in een afname van het autoverkeer (minder files).

Op de lijnen waar groei te zien was en de verwachting is dat deze door zal zetten wordt nu uitbreiding van het aantal ritten voorgesteld. Bijvoorbeeld op de spitslijnen vanuit Amersfoort/Leusden naar De Uithof. Er worden aan de andere kant (delen van) slecht bezette ritten opgeheven om hiermee de uitbreidingen te kunnen bekostigen. Voor wat betreft het schrappen van ritten hebben we als uitgangspunt meegegeven dat alleen ritten met een gemiddelde bezetting van minder dan 5 reizigers in aanmerking komen om geschrapt te worden.

We hebben met Connexxion afgesproken dat het exploitatiebudget voor 2013 niet mag groeien ten opzichte van 2012. Dit is in lijn met de BDU-bestedingsplannen van de afgelopen jaren.

Bestuurlijke dilemma's / politieke gevoeligheid / risico's

Om uitbreidingen door te kunnen voeren zal er elders geschrapt moeten worden. Hierdoor zullen dus ook reizigers gedupeerd worden. Connexxion heeft op basis van bezettingscijfers voorgesteld om (delen van) ritten en lijnen op te heffen waar weinig reizigers gebruik van maken.

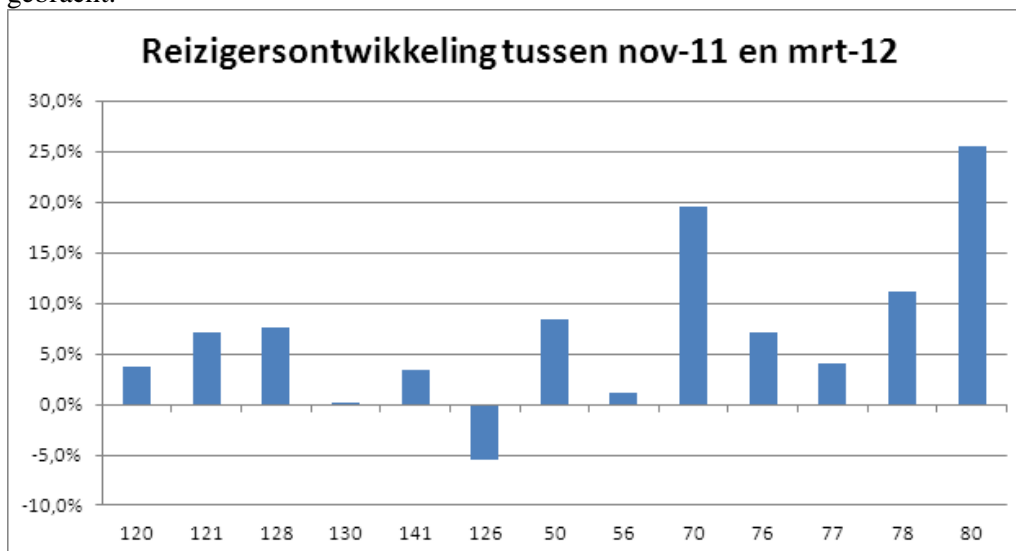
De voorgestelde dienstregeling wijzigingen die mogelijk gevoelig liggen en daardoor extra aandacht behoeven zijn:

- *Scholierenritten 684 en 685:* Lijn 684 rijdt 1 heen- en terugrit van Utrecht CS – Amersfoort Lodenstein – Hoevelaken Lodenstein, zonder tussenliggende haltes; lijn 685 rijdt 1 heen- en terugrit van Amersfoort NS – Hoevelaken Lodenstein, zonder tussenliggende haltes. Beide scholierenlijnen zijn als eis in het bestek opgenomen. Vanaf half december 2012 wordt Hoevelaken station NS geopend. Hiermee krijgen de leerlingen van beide lijnen een uitstekende verbinding met de trein naar de school. De loopafstand is minder dan 1 kilometer. Alle 40 leerlingen van lijn 684 reizen vanaf Utrecht CS naar de school in Hoevelaken. Zij zijn dus sneller met de trein als met de huidige scholierenbus (0:37 min. met de trein en 0:53 min. met de bus). De kosten nemen toe, hetgeen echter nog afhangt van de herkomst van de leerlingen. Alle 15 leerlingen van lijn 685 reizen vanaf Amersfoort CS naar de school in Hoevelaken. De reistijd met de trein en bus is beiden 0:16 minuten. Een alternatief met de bus voor de lijn 185- leerlingen blijft overigens aanwezig, namelijk lijn 102. Het aantal DRU's voor beide lijnen bedraagt circa 465 op jaarbasis, waarbij onze bijdrage uit BDU € 25.000,-/jaar bedraagt. Ten aanzien van de reizigersinkomsten heeft connexxion berekend dat deze voor beide lijnen samen ‘slechts’ 7000,- bedraagt. De reden hiervan is volgens connexxion dat

er een groot aantal “niet-toewijsbare opbrengsten” (o.a. abonnementen) aanwezig zijn voor hen. De vrijkomende bussen worden ingezet op de spitslijnen Amersfoort/Leusden – Utrecht De Uithof.

- *Bediening nieuwe Meander Ziekenhuis:* Het Meander Medisch Centrum gaat per eind 2013 verhuizen van de Heiligenbergerweg (locatie Elizabeth) en Utrechtseweg (locatie Lichtenberg) naar de Maatweg. Het is van belang dat er een goede OV-bediening is voor dit nieuwe ziekenhuis. Niet alleen vanuit Amersfoort zelf, maar ook vanuit de regio. Op basis van de huidige dienstregeling is een uitgebreide analyse gemaakt met reistijdvergelijkingen vanuit diverse kernen in de huidige situatie versus nieuwe situatie. Connexxion heeft onderzocht dat de kwaliteit van de busbediening van het nieuwe ziekenhuis met de huidige lijnvoering beter wordt dan de bediening van de huidige locaties Elizabeth en Lichtenberg. De gemiddelde reistijd (inclusief overstaptijd-malus) wordt voor de inwoners van de regio Amersfoort 23% korter. Voor enkele herkomstgebieden neemt de reistijd en/of het aantal overstappen wel toe, bijvoorbeeld vanuit Leusden/Woudenberg. Het verbeteren hiervan is erg lastig en kostbaar. Geconcludeerd wordt dat het nieuwe ziekenhuis met de huidige lijnvoering het meest is gebaat. Het wordt gemiddeld gezien voor alle reizigers zelfs beter dan dat nu het geval is. Zodra de nieuwe halte bij het ziekenhuis (aan de Maatweg) is aangelegd zal connexxion hier gaan halteren. Voor wie een overstap naar het ziekenhuis écht bezwaarlijk zal zijn, bestaat het alternatief van het CVV (de Regiotaxi) nog.
- *Proef lijn 126 bediening station Abcoude:* op verzoek van de gemeente De Ronde Venen rijdt lijn 126 (Mijdrecht-Amsterdam ZO) als proef voor een jaar een aangepaste route in Abcoude. Station Abcoude wordt aangedaan wat extra rijtijd met zich meebrengt. Met de gemeente is afgesproken dat de proef is geslaagd als er minimaal 50 extra reizigers per dag zijn tussen Mijdrecht en Abcoude en maximaal 10 reizigers per dag minder tussen Abcoude en Amsterdam Zuidoost (doorgaande reizigers die af kunnen haken). Uit telcijfers blijkt dat er een daling is van het aantal reizigers van 52 per dag tussen Mijdrecht en Abcoude en een daling van 34 per dag tussen Abcoude en Amsterdam Zuidoost. Om te zien of de reizigersdaling niet ook op andere lijnen te zien is en bijv. is toe te schrijven aan de recessie hebben we de reizigersontwikkeling op andere lijnen ter illustratie ook in kaart gebracht:

Hier is te zien dat lijn 126 met 5,5% minder reizigers een uitschieter in negatieve zin is. Op basis van bovenstaande cijfers kunnen we concluderen dat de proef niet is geslaagd en de route wordt per 9 dec. weer hersteld naar de oude situatie. Hiermee wordt een besparing van ruim € 40.000,- gerealiseerd. Ook de wens van de gemeente De Ronde Venen om lijn 120 (Breukelen – Amsterdam ZO) als proef via het station te laten rijden zal niet worden gehonoreerd.

- *Doorgaande lijn 195:* lijn 195 is de lijn van Utrecht via Schoonhoven naar Rotterdam (Capelsebrug). De lijn rijdt deels onder verantwoordelijkheid van provincie Zuid-Holland

(Rotterdam-Schoonhoven) en deels provincie Utrecht (Schoonhoven-Utrecht). In de huidige situatie is Connexxion voor beide concessies concessiehouder en is er geen fysieke knip in Schoonhoven aanwezig. In april jl. heeft de provincie Zuid-Holland de nieuwe concessie Zuid-Holland Noord (ingående 9 december 2012) aan Arriva gegund. Het Zuid-Hollandse lijndeel wordt daardoor door een andere vervoerder gereden dan het Utrechtse lijndeel. Connexxion gaat met Arriva in overleg om het doorgaande karakter van lijn 195 te blijven waarborgen. Omdat deze gesprekken nog moeten worden gestart valt er over de uitkomsten van deze gesprekken niets te zeggen. In ieder geval zullen alle betrokken partijen ernaar streven om te komen tot een gezamenlijke exploitatie van de gehele lijn tussen Utrecht en Rotterdam. In dit geval, en dat is momenteel het uitgangspunt, zal er niets veranderen.

De voorstellen zijn afgestemd met gemeenten, BRU en ROCOV en het Van Lodensteincollege (scholierenlijnen 684 en 685). Het ROCOV is in hoofdlijnen akkoord met de voorstellen. Het Van Lodensteincollege heeft te kennen gegeven tegen opheffing van de scholierenlijnen 684 en 685 te zijn, vanwege de extra kosten die hiermee ontstaan voor de leerlingen en de extra overstappen die gaan ontstaan. De reistijd neemt niet toe voor deze scholieren. Connexxion weerlegt de reactie dat er extra overgestapt moet worden.

Financiën

Connexxion heeft voorgesteld om een aantal uitbreidingen te doen. Om budgetneutraal te blijven, staan daar een aantal besparingen tegenover.

We hebben met Connexxion afgesproken dat het exploitatiebudget voor 2013 niet kan groeien ten opzichte van 2012. Dit is in lijn met de BDU-bestedingsplannen van de afgelopen jaren.

In tegenstelling tot hetgeen in het vervoerplan staat bedraagt het totale exploitatiesaldo -/- € 266.199,51 (pp. 2012). Dit komt doordat de door Connexxion voorgestelde besparing op buurtbus 580 van € 50.000,- vervalft.

Het totale exploitatiesaldo bedraagt -/- € 266.199,51 (pp. 2012). Dit is als volgt opgebouwd:

Totaal verandering met voorstellen	-/- € 24.066,95
Kostenverandering rijtijaanpassingen	-/- € 210.115,57
Totale verandering	-/- € 234.182,52 (pp. 2008) -/- € 266.199,51 (pp. 2012)

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat circa 90% van de besparing bestaat uit het verminderen van rijtijd. Dit betekent dat de reiziger sneller van A naar B komt. Benadrukt wordt dat met deze besparing het ov-product dus beter wordt. Slechts circa 10% betreft aanpassingen aan het lijnennet. De besparing van € 24.066,95 bestaat voornamelijk uit aanpassing van routes. Ook dit komt weer ten goede aan de reiziger die zich daardoor sneller van A naar B kan verplaatsen.

Vervolgprocedure/voortgang

Connexxion zal de wijzigingen gaan verwerken in een nieuwe dienstregeling die in zal gaan op 9 december 2012.

Concreet voorliggende vraag aan statencommissie / Provinciale Staten

Kennis nemen van de door Connexxion voorgestelde dienstregelingwijzigingen per 9 december 2012.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

De voorzitter, R.C. Robbertsen

provincie :: Utrecht

College van Gedeputeerde Staten
statenbrief

De secretaris, H. Goedhart

Bijlage: Beknopte samenvatting voorgestelde wijzigingen

Hieronder volgt een samenvatting van de aanpassingen in de dienstregeling per 9 december 2012. Het volledige vervoerplan van Connexxion ligt ter inzage bij de Statengriffie.

Uitbreidingen:

Algemeen

- Op diverse lijnen worden uitbreidingen op rijtijden doorgevoerd, deze zijn gebaseerd op jaarlijkse rijtijdmetingen in het voorjaar.

Oost Utrecht

- lijn 2 (stadsdienst Amersfoort: Amersfoort NS – Nieuwland): op werkdagen in de vroege ochtend wordt een extra rit ten behoeve van forenzen toegevoegd;
- lijn 276 (spitslijn Amersfoort Nieuwland – Utrecht De Uithof/Rijnsweerd): op werkdagen overdag (dalperiode) worden 8 extra ritten toegevoegd. Deze dalritten rijden in patroon met spitslijn 296 (die al dalritten heeft) waardoor de gehele dag een halfuurdienst ontstaat tussen Amersfoort centrum – Utrecht De Uithof/Rijnsweerd;
- lijn 296 (spitslijn Amersfoort Kattenbroek – Utrecht De Uithof): op werkdagen in de spitsen worden extra ritten tussen Amersfoort – Utrecht De Uithof/Rijnsweerd toegevoegd. Dit betreft twee extra ochtendspitsritten in de richting Utrecht en één extra middagspitsrit in de richting Amersfoort.
- lijn 299 (spitslijn Leusden – Utrecht De uithof/Rijnsweerd): op werkdagen in de ochtendspits richting Utrecht wordt één extra rit toegevoegd. Tevens worden rond het middaguur één heenrit en één terugrit toegevoegd ten behoeven van part-timers. Tenslotte worden in de middagspits twee extra ritten toegevoegd in de richting Leusden ten behoeven van forenzen;
- lijn 50 (Driebergen NS – Utrecht CS): op werkdagen wordt in de vroege ochtend een extra rit ten behoeve van forenzen toegevoegd;
- lijn 50 (Driebergen NS – Utrecht CS): op zaterdag in de ochtend wordt een extra rit toegevoegd voor reizigers met bestemming Utrecht en verder;
- lijn 50 (Utrecht CS – Driebergen NS): op zaterdag in de ochtend wordt een extra rit toegevoegd voor reizigers vanuit Utrecht met bestemming Zeist/Driebergen en verder. Deze rit sluit aan op de rit vanaf Driebergen NS richting Wageningen;
- lijn 50 (Utrecht CS – Driebergen NS) op zondag in de ochtend (vertrek 8.33 uur vanaf Utrecht CS) wordt een extra rit toegevoegd voor reizigers vanuit Utrecht met bestemming Zeist/Driebergen en verder. Deze rit sluit aan op de rit vanaf Driebergen NS richting Wageningen;
- lijn 50 (Driebergen NS – Utrecht CS) op zondag in de ochtend (vertrek 8.33 uur vanaf Driebergen NS) wordt een extra rit toegevoegd voor reizigers vanuit Driebergen/Zeist met bestemming Utrecht / Utrecht CS en verder;
- lijn 56 (Wijk bij Duurstede - Doorn): op werkdagen in de ochtendspits wordt met name ten behoeve van forenzen één extra rit tussen Wijk bij Duurstede – Doorn toegevoegd;
- lijn 74 (Amersfoort – Soest-zuid NS): op werkdagen aan het eind van de middagspits (18:36 uur) wordt met name ten behoeve van forenzen één extra rit vanaf Amersfoort NS toegevoegd;

West Utrecht

- geen uitbreidingen

Besparingen:

Algemeen

- Op diverse lijnen worden rijtijden verkort, deze zijn gebaseerd op jaarlijkse rijtijdmetingen in het voorjaar.

Oost Utrecht

- de scholierenlijnen 684 en 685 worden opgeheven vanwege de opening van het station Hoevelaken NS per half december 2012. Dit station ligt op loopafstand van de school (Lodensteincollege), leerlingen kunnen met de trein reizen;
- stadslijn 8 (Amersfoort CS – Schuilenburg): in de late avond (00:47 uur) op werkdagen wordt de laatste rit opgeheven vanwege een te geringe bezetting (<1 reiziger);
- stadslijn 8 (Amersfoort CS – Schuilenburg): in de vroege ochtend (7:57 uur) op zondag wordt de eerste rit opgeheven vanwege een te geringe bezetting (<3 reizigers);
- stadslijn 8 (Amersfoort CS – Schuilenburg): in de late avond (00:26 uur) op zondag wordt de laatste rit opgeheven vanwege een te geringe bezetting (<1 reiziger);
- lijn 50 (Driebergen NS – Wageningen): in de vroege ochtend op werkdagen (5:28 uur en 6:17 uur /tegenspits) worden de eerste twee ritten opgeheven vanwege een te geringe bezetting (<3 reizigers);
- lijn 50 (Elst – Wageningen): in de vroege ochtend op zaterdag (7.21 uur) wordt de eerste rit opgeheven vanwege een te geringe bezetting (<3 reizigers);
- lijn 81 (Woudenberg – Driebergen NS – Veenendaal): in de vroege ochtend op werkdagen (5:23 uur) wordt de eerste rit opgeheven vanwege een te geringe bezetting (<4 reizigers);

West Utrecht

- Geen besparingen.

Routewijzigingen en overig:

Oost Utrecht

- lijn 1 stadsdienst (Amersfoort CS – Leusderkwartier – Soesterkwartier): de dienstregeling na 21 uur wordt met klein materieel (8-persoonsbusjes) uitgevoerd, vanwege de geringe gemiddelde bezetting;
- op stadsdienstlijn 1 in Amersfoort wordt in de wijk Soesterkwartier de route aangepast ten behoeve van een betere bediening van het ROC;
- op lijn 76 (Spakenburg) wordt de route op zaterdag aangepast;
- op lijn 80 en 83 (Woudenberg) wordt de route aangepast vanwege het autoluw worden van de Dorpsstraat;
- op lijn 81 (Woudenberg) wordt de route aangepast vanwege de betere oppervlakteontsluiting in Woudenberg;
- op lijn 81 (Elst) wordt de route gestrekt, omdat de huidige lus onvoldoende passagiers genereert om deze lus te rechtvaardigen;
- bediening Meander Medisch Centrum aan de Maatweg (nieuwe ziekenhuis) per december 2013: vervoerkundige analyse toont aan dat de huidige lijnvoering prima voldoet om het nieuwe ziekenhuis te bedienen (ter vervanging van de beide andere lokaties: Meander Elizabeth en Meander Lichtenberg). Zie ook bijlage 1 “Toelichting”: hoofdstuk 4.2.).
- In het vervoerplan heeft Connexxion aangegeven buurtbus 580 te willen opheffen. Hierover bestaat nog geen overeenstemming met onder andere de gemeente Veenendaal. Ook blijkt het toch niet mogelijk voor buurtbus 505 om een deel van de route van lijn 580 over te nemen. Het voorstel wordt daarom niet overgenomen.

West Utrecht

- vanwege gereedkomen van een nieuw tijdelijk busstation aan de westzijde van Utrecht CS wordt de huidige route van de lijnen 128 en 180 langer. Daarom gaan deze lijnen een andere snellere route via Papendorp en het 5 mei/ Anne Frank-plein rijden;
- de lijnen 126 en 141 gaan een andere route rijden in Mijdrecht;
- de proef die op verzoek van de gemeente De Ronde Venen voor een jaar wordt gedaan, waarbij de route van lijn 126 is aangepast en station Abcoude wordt aangedaan, wordt vanwege een reizigersafname beëindigd en niet omgezet in een definitieve routewijziging. Voor het slagen van de proef diende een reizigerstoename te worden gerealiseerd.
- lijn 106 (IJsselstein-Gouda) zal met kleinere 33 persoons-bussen worden gereden. Vanwege de gevolgen van werkzaamheden is een dijkweg in Vlist niet langer op een veilige wijze te berijden met normale grote bussen. Er wordt nu al maanden een omleidingsroute gereden. Het streven is om de inzet van kleinere bussen al per ingang van aankomende augustus te realiseren zodat de oude route kan worden hervat. De bussen voldoen aan de concessiebepalingen uitgezonderd de uitstoot. Ze voldoen aan Euro IV i.p.v. de geëiste EuroV.
- op lijn 180 (Gouda-Utrecht) worden in de zomermaanden een aantal ritten omgezet in sneldienstritten (lijn 280) waardoor forensen Papendorp in de zomermaanden kunnen blijven bereiken.
- een aantal buslijnen krijgt een ander logischer lijnnummer.